

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

1. Ved folketingsbeslutning af 19. maj 1987 om produktion og eksport af krigsmateriel blev regeringen opfordret til at fremsætte forslag til revision af lov om kontrol med tilvirkning af krigsmateriel m.m., jf. lovbekendtgørelse nr. 626 af 15. september 1986. Beslutningsforslaget indeholdt de nærmere retningslinier for lovforslaget og for en ændring af våbenlovens § 6 om eksport af våben og krigsmateriel, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 11. december 1985. Forslaget til folketingsbeslutning er fremsat den 22. januar 1987, Folketingstidende 1986/87, Folketingets forhandlinger, sp. 5859, 1. behandlingen er gengivet i Folketingstidende 1986/87, a.st., sp. 7810 ff. Retsudvalget afgav betænkning over forslaget den 14. maj 1987 (B 99 blad nr. 909). 2. behandlingen er gengivet a.st. sp. 11875 ff.

2. Ved lovforslagets udarbejdelse er udgangspunktet taget i den gældende lov, idet de forslag, der er nævnt i folketingsbeslutningen, er indarbejdet. Endvidere er der foretaget forskellige ændringer i den gældende lovgivning på mindre væsentlige punkter. Disse ændringer er der redegjort for i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser. Endelig har der fundet en vis modernisering sted af lovteksten.

Den gældende lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 626 af 15. september 1986, er optaget som bilag til bemærkningerne.

3. Efter folketingsbeslutningen skal der indføres en tidsvarende definition i loven af, hvad der forstås ved krigsmateriel. Lovforslaget indeholder i overensstemmelse hermed i § 1 en afgrænsning af begrebet krigsmateriel. Dette begreb er efter de gældende regler fastlagt ved anordning nr. 238 af 16. juli 1937 om, hvad der forstås ved krigsmateriel. Anordningen omfatter de typer af krigsmateriel man kendte i 1937 og nogle dele hertil. Krigsmateriel af nyere dato, samt visse dele til sådant krigsmateriel, er i et vist omfang i

praksis anset for omfattet af krigsmaterielbegrebet. Afgørende for om dele til krigsmateriel i praksis er blevet anset for omfattet af lovens bestemmelser, har været, om delene udelukkende har fundet anvendelse til militær brug eller om de tillige har en civil anvendelse. Lovforslaget betyder på dette punkt, at spørgsmålet om, hvad der omfattes af loven, bestemmes efter nogle generelle kriterier.

4. Efter lovforslagets § 2 fastholdes kravet om, at krigsmateriel kun må fremstilles med tilladelse fra justitsministeren, ligesom tilladelse fortsat kun meddeles til personer, der har dansk indfødsret eller til selskaber, som har hjemsted her i landet, jf. § 4. Kravet om, at direktører, prokurister og bestyrelsesmedlemmer skal være danske statsborgere, fastholdes også, jf. § 5.

Efter den gældende lov kan tilladelse kun gives til virksomheder der er 100 pct. dansk ejet. Gennemførelsen i sin tid af denne regel, skal ses i sammenhæng med den særlige situation i 1937, hvor man lagde afgørende vægt på at hindre tysk indflydelse på dansk krigsmaterielproduktion. Dertil kom, at kravet ikke havde synderlig betydning for dansk industri, der, så vidt vides, ikke på daværende tidspunkt indgik i internationalt samarbejde om produktion af krigsmateriel.

Bestemmelsen om, at hele kapitalen skal være på danske hænder, har ikke betydning for danske myndigheders muligheder for at sikre, at danske interesser varetages i forbindelse med produktionen. Sikringen heraf må ske gennem reglerne om kontrol med virksomhedernes produktion og reglerne om eksport af krigsmateriel. Det stigende internationale samarbejde navnlig i såvel Nato-regi som blandt de europæiske Nato-lande om udvikling og produktion af krigsmateriel kunne endvidere tale for at åbne mulighed for, at udenlandsk kapital – i hvert fald i begrænset omfang – kan indgå som ansvarlig kapital i danske virksomheder, der har produktionstilladelse. Ved lovforslagets udarbejdelse er det dog – under hensyn til, at spørgsmålet ikke er omtalt i folketingsbeslut-